

แนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
Guidelines for Teacher Development to Enhance Self-Discipline
of High School Students School Expands Educational Opportunities
in Lam Sonthi District Under Lopburi Primary Educational Service Area 2

ภากร ดงเจริญ
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
Phakorn Dongja-Roen
College of Asian Scholars
Email: prakorn30@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการมีวินัยต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 2 (2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 6 คน ครู 98 คน รวมทั้งสิ้น 104 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏ ดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า (1) ผลศึกษาสภาพการมีวินัยต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี

* ได้รับความเห็นชอบ: 4 มีนาคม 2565; แก้ไขบทความ: 27 กันยายน 2565; ตอรับตีพิมพ์: 29 กันยายน 2565
Received: 4 March 2022; Revised: 27 September 2022; Accepted: 29 September 2022

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น 197
ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2565

เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเป็นผู้นำ รองลงมา คือการความตั้งใจ ความอดทน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ และ ความรับผิดชอบ (2) แนวทางพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้แก่ การจัดอบรมให้ความรู้ครู จัดประสบการณ์ให้กับครูในสถานศึกษา โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญ แต่ละกิจกรรมในสถานศึกษามาเป็นผู้นำจัดกิจกรรมให้ความรู้และประสบการณ์แก่ครูในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็น กิจกรรมเขตพื้นที่รับผิดชอบ กิจกรรมเวรประจำวัน กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมออมเงิน กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมการออกกำลังกายตอนเย็น เพื่อการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และส่งเสริมให้เกิดการนำหลักการ มีวินัยตนเองของนักเรียนมาปรับใช้ในการเรียนการสอนในสถานศึกษาและในสังคมของนักเรียนต่อไป

คำสำคัญ: การพัฒนา; แนวทาง; การเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน

Abstract

The purposes of this study were 1) to study the state of the self-discipline of lower secondary school students in schools expanding educational opportunities in LamSonthi district group, Lopburi Primary Educational Service Area Office 2; Self-discipline of lower secondary school students in schools expanding educational opportunities in LamSonthi District, Lopburi Primary Educational Service Area Office, District 2. 6 school administrators, 33 teachers, and 174 students, a total of 213 students. The research instruments were questionnaires, interview forms, and conformity assessment forms. suitability and feasibility Statistics used in data analysis These are percentage, mean, and standard deviation.

The results of the study were as follows: 1) The results of a study on the state of the self-discipline of lower secondary school students in schools expanding educational opportunities in the LamSonthi district group, Lopburi Primary Education Service Area Office 2, by the overall is at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest average was leadership, followed by determination, patience, and self-confidence. honesty 2) Guidelines for enhancing self-discipline of lower secondary school students, expanding educational opportunities

in LamSonthi district group, Lopburi Primary Educational Service Area Office 2, namely, training to educate Provide experiences for students in educational institutions. by having an expert teacher or responsible for each activity in an educational institution to organize activities to provide knowledge and experience to students whether it is activities in the area of responsibility daily routine activities in front of the flagpole money-saving activities homeroom activities evening exercise activities for self-improvement always and encourage the adoption of student self-discipline principles to apply in teaching and learning in educational institutions and students' society.

Keywords: Development; Guidelines; Self-Discipline Enhancement of Students

บทนำ

ในปัจจุบันการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญที่สุด เพื่อใช้ในการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์และเพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพของคนในชาติให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีจิตสำนึกมีจิตอาสา มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคมการจัดการศึกษาจึงเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ในด้านวิชาการ รวมไปถึงคุณธรรม จริยธรรมในการจัดการเรียนการสอนโดยการผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างเป็นสัดส่วนสมดุลกันไปพร้อมกับการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อันถือว่าเป็นแม่บทในการบริหารและการจัดการศึกษาและเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ การศึกษาเป็นการสร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์องค์ประกอบที่จะทำให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ ความรู้ด้านวิชาการ ความดีหรือคุณธรรม จิยาธรรมและศาสตร์ต่าง ๆ วินัยสร้างคนให้เป็นคนดี คนจะมีวินัยก็ต้องมีคุณธรรมประจำใจ กระทรวงศึกษาธิการต้องการพัฒนาเยาวชนของชาติให้เข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยาธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์มีทักษะด้านเทคโนโลยีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติ มีความสุข (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2555) การเสริมสร้างวินัยของนักเรียน ผู้สอนควรเริ่มต้นจากการปลูกฝังพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นรูปธรรมก่อนเพื่อให้สามารถสังเกตและติดตามผลได้ง่าย เช่น ความมีวินัยต่อตนเองและส่วนรวม ความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ถือเป็นจริยธรรมที่จะนำพาให้บุคคลต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การที่คนจะมีวินัยได้นั้น คือต้องกระทำตนตามกรอบ ตามกฎ กติกาตามกฎหมายรวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ซึ่งเมื่อเราประพฤติตามแล้วผลนั้นย่อมนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้ดีขึ้นได้ ดังนั้นต้องอาศัยความมีวินัยต่อตนเองเป็นจุดเริ่มต้นในการเริ่มต้น

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น 199 ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2565

การเป็นพลเมืองที่ดีและมั่นคงในชีวิต เพื่อไม่ให้นักเรียนหันไปสร้างความมั่นคงในชีวิตโดยวิธีการทุจริตหรือทำในสิ่งที่ผิดกฎหมายและศีลธรรมเมื่อบุคคลได้รับการปลูกฝังทางด้านคุณธรรมจริยธรรมและวินัยที่เป็นรูปธรรมเป็นอย่างดี จึงกล่าวได้ว่าการเสริมสร้างวินัยต่อตนเองของนักเรียนมีความจำเป็นที่ต้องเริ่มดำเนินการตั้งแต่ระดับโรงเรียน ระดับครอบครัวเป็นต้นไปจนกระทั่งถึงระดับประเทศชาติที่จะต้องร่วมมือกันเสริมสร้างความมีวินัยต่อตนเองของนักเรียนให้ปรากฏโดยเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2557)

สถานศึกษาในสังกัดกลุ่มอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้จัดกิจกรรมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาครู บุคลากรเพื่อไปเสริมสร้างควมมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบให้นักเรียนหลายกิจกรรม เช่น กิจกรรมการอบรมนักเรียนหน้าเสาธง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน กิจกรรมอาหารกลางวัน กิจกรรมสหกรณ์กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระสวดสัพพทาและกิจกรรมการทำเขตรับผิดชอบ แต่ในการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ยังไม่ส่งผลให้นักเรียนมีระเบียบวินัยเท่าที่ควร

จากความเป็นมาของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาครู เพื่อเสริมสร้างควมมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยประสานความงานและขอร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียนเพื่อที่จะปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์และส่งเสริมควมมีวินัยให้แก่นักเรียนและครูผู้สอนซึ่งผลที่จะได้จากการศึกษาจะส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทางด้านระเบียบวินัยเพื่อเป็นบุคคลที่มีศักยภาพและคุณภาพของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีวินัยต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2563 มีผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 104 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 83 คน ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Rampling) และกำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยใช้สูตรของ (Yamane, 1967)

2. เครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างเครื่องมือขึ้นเอง 2 ระยะ โดยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการมีวินัยต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของปัญหาการพัฒนาวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ระยะที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการตามระเบียบของทางวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อขออนุญาต และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามคืนด้วยตนเองและได้รับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้ศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการมีวินัยต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการมีวินัยต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น 201
ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2565

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) เพื่อการหาแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการมีวินัยต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ดังตารางที่ 1

ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน	สภาพการมีวินัยต่อตนเองของนักเรียน		
	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1) ความรับผิดชอบ	3.30	0.64	ปานกลาง
2) ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.33	0.65	มาก
3) ความเป็นผู้นำ	4.42	0.63	มาก
4) ความซื่อสัตย์	4.24	0.63	มาก
5) ความตั้งใจ	4.41	0.64	มาก
6) ความอดทน	4.41	0.64	มาก
รวม	4.19	0.64	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการมีวินัยต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.19$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเป็นผู้นำ ($\bar{x} = 4.42$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 3.30$) ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI_{modified}) เพื่อการหาแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ดังตารางที่ 2

ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน	PNI_{modified}	ลำดับความสำคัญ
1) ความรับผิดชอบ	3.30	6
2) ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.33	5
3) ความเป็นผู้นำ	4.42	1
4) ความซื่อสัตย์	4.24	4
5) ความตั้งใจ	4.41	2
6) ความอดทน	4.40	3

จากตารางที่ 2 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นปรับปรุง เพื่อหาแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความเป็นผู้นำ ด้านความตั้งใจ ด้านความอดทน ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านความรับผิดชอบ ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่ ผู้อำนวยการกลุ่มอำเภอลำสนธิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านราชภูร์บำรุง

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น 203
ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2565

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ซึ่งมีผลงานดีเด่น ได้แก่ รางวัล OBEC AWARD ระดับเหรียญทอง ปีพ.ศ.2558 ด้านนวัตกรรมวิทยาการบริหารจัดการ และครูผู้สอน ครูโรงเรียนบ้านราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ซึ่งมีผลงานดีเด่น ได้แก่ รางวัลครูเกียรติยศ (Teacher Awards) ครูดีไม่มีอบายมุขประจำปีการศึกษา 2560 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ครูดีในดวงใจปีการศึกษา 2562 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 และรางวัลหนึ่งครูแสนดี ครูสภา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้ศึกษานำผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง (PNI modified) มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จากผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 สามารถสรุปได้ว่า แนวทางพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้แก่ จัดอบรมให้ความรู้ครู และจัดประสบการณ์ให้กับครูในสถานศึกษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญหรือรับผิดชอบแต่ละกิจกรรมในสถานศึกษามาช่วยจัดกิจกรรมให้ความรู้และประสบการณ์แก่ครูไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเขตพื้นที่รับผิดชอบ กิจกรรมเวรประจำวัน กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมออมเงิน กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมการออกกำลังกายตอนเย็น เพื่อนำไปพัฒนานักเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการนำหลักการมีวินัยตนเองของนักเรียน และครูนำมาปรับใช้ในการเรียนการสอนในสถานศึกษาและในสังคมของนักเรียนต่อไป

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ดังตารางที่ 3

ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน	สภาพการมีวินัยต่อตนเองของนักเรียน		
	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1) ความรับผิดชอบ	4.67	0.58	มากที่สุด
2) ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.33	0.58	มาก
3) ความเป็นผู้นำ	4.44	0.58	มาก
4) ความซื่อสัตย์	4.67	0.58	มากที่สุด

5) ความตั้งใจ	4.67	0.58	มากที่สุด
6) ความอดทน	4.67	0.58	มากที่สุด
รวม	4.56	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นว่า แนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 มีสอดคล้อง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ ความตั้งใจ ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.67$) ความเชื่อมั่นในตนเอง และความเป็นผู้นำ ($\bar{x} = 4.33$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ศึกษาสภาพการมีวินัยต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเป็นผู้นำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ได้จัดให้มีสถานักเรียนหรือคณะกรรมการนักเรียนที่คอยสอนนักเรียนให้เป็นผู้นำกิจกรรมตอนเช้าหรือกิจกรรมต่างๆภายในโรงเรียนที่จัดขึ้น นักเรียนกลุ่มเหล่านี้ที่ครูคัดสรรมาจะเป็นแกนนำและจะได้ฝึกภาวะความเป็นผู้นำ ฝึกความมั่นใจในตนเอง ความอดทน ความกล้าแสดงออก อยู่เป็นประจำ ซึ่งกิจกรรมสถานักเรียนต้นแบบที่เป็นนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 อยู่แล้วจึงมีค่าเฉลี่ยที่สูง และทำให้ส่งผลถึงความมีวินัยด้านความเป็นผู้นำ ความอดทน และความมั่นใจในตนเองสูงในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาส และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความรับผิดชอบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในสังกัดส่วนใหญ่อยู่ที่ห่างไกลและบริบทส่วนใหญ่ของโรงเรียนครูและนักเรียนจะเป็นแบบกันเองกับคุณครูและนักเรียนมีจำนวนน้อย ฐานะทางครอบครัวของนักเรียนและการศึกษาของผู้ปกครองประกอบจนเวลาในการดูแลเอาใจใส่ลูกหลานน้อยส่วนใหญ่ไปทำงานต่างจังหวัด ปล่อยให้ลูกหลานอยู่กันเองหรืออยู่กับปู่ย่า ตายาย จึงค่อนข้างจะขาดความรับผิดชอบต่อตนเองพอสมควร ผลการศึกษานี้ สอดคล้องกับงานวิจัยเบญญาภา หลวงราช (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ปัจจัยภายในตัวบุคคล ปัจจัย ด้านครอบครัว และปัจจัยด้านโรงเรียน

วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาขอนแก่น 205
ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม - กันยายน 2565

2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้แก่ จัดอบรมให้ความรู้ครู และจัดประสบการณ์ให้กับครูในสถานศึกษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญหรือ รับผิดชอบแต่ละกิจกรรมในสถานศึกษามาช่วยจัดกิจกรรมให้ความรู้และประสบการณ์แก่ครูไม่ว่าจะเป็น กิจกรรมเขตพื้นที่รับผิดชอบ กิจกรรมเวรประจำวัน กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมออมเงิน กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมการออกกำลังกายตอนเย็น เพื่อนำไปพัฒนานักเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการนำหลักการ มีวินัยตนเองของนักเรียน และครูนำมาปรับใช้ในการการเรียนการสอนในสถานศึกษาและในสังคมของ นักเรียนต่อไป โดยประกอบด้วย 1) ด้านความรับผิดชอบ ครูสอนให้นักเรียนได้รับความรู้ความรับผิดชอบ ต่อตนเองสถานศึกษาโดยเน้นให้รับบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ 2) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ครูสอน ให้นักเรียนได้ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองที่จะกล้าแสดงออกในบทบาทของ นักเรียนในสถานศึกษา โดยใช้โดยใช้กิจกรรมหน้าเสาธงเป็นกิจกรรมหลัก 3) ด้านความเป็นผู้นำ ครูสอนให้ นักเรียนได้ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับความเป็นผู้นำของนักเรียนในสถานศึกษา 4) ด้านความซื่อสัตย์ ครูสอนให้นักเรียนได้ความรู้และประสบการณ์ มีจิตสำนึกในความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น สามารถนำไป ต่อยอดใช้ในสังคมอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน 5) ด้านความตั้งใจ ครูสอนให้นักเรียนได้ความรู้และประสบการณ์ เป็นคนที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจแน่วแน่ ทำงานจนบรรลุผลสำเร็จโดยไม่ย่อท้อ 6) ด้านความอดทน ครูสอนให้ นักเรียนมีความอดทนในการฝึกปฏิบัติและเสริมสร้างร่างกายจนวิ่งครบ 10 กิโลเมตรตามที่ต้องเป้าหมายไว้ บ่งบอกถึงจิตใจนักเรียนมีความอดทนที่จะดำเนินกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จได้

ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 พบว่า โดยรวมมีความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสิทธิ์ หอมสมบัติ (2556) ที่กล่าวไว้ว่า การจะพัฒนาวินัยนักเรียนให้ได้ผล จริงจึงนั้น ครูจะต้องเห็นความสำคัญ มีแนวนโยบายที่ชัดเจน บุคลากรต้องมีความตระหนักในปัญหา ทำตนให้เป็นแบบอย่างจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาวินัยนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ตามที่กำหนดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ให้เกิดความเคยชินจนกลายเป็นวินัยในตนเองโดยจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่ดีและกระบวนกรเรียนรู้อื่น ๆ ให้เอื้อต่อการพัฒนาวินัยนักเรียนครูต้องทำตัวเป็นแบบอย่าง ที่ดีให้แก่ นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้ปฏิบัติตาม เช่น ครูต้องแต่งกายให้เรียบร้อยตามระเบียบ มาโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาด้านความรับผิดชอบ ควรมีการปลูกฝังความรับผิดชอบให้เกิดแก่นักเรียนทั้งที่บ้านและโรงเรียน โดยเริ่มต้นที่ครูก่อนครูต้องเข้าสอนให้ตรงเวลา ตรวจการบ้านเด็กสม่ำเสมอทุกครั้ง พร้อมทั้งจัดกิจกรรมพร้อมทั้งมีสื่อการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ
2. ปัญหาขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ครูควรจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มวางแผนการจัดกิจกรรม เพื่อนักเรียนจะได้กล้าและฝึกการแสดงความคิดเห็นในการทำ กิจกรรมนั้น โดยครูจะเป็นผู้ชี้แนะ
3. ควรมีการวิจัยติดตามผล และนำแนวทางการเสริมสร้างการมีวินัยตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอำเภอลำสนธิสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ไปปรับใช้

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเรื่องแนวทางการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในกลุ่มอำเภอลำสนธิ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบ 2) ความเชื่อมั่นในตนเอง 3) ความเป็นผู้นำ 4) ความซื่อสัตย์ 5) ความตั้งใจ 6) ความอดทน

เอกสารอ้างอิง

- เบญญาภา หลวงราช. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิสิทธิ์ หอมสมบัติ (2556). การพัฒนานักเรียนโรงเรียนบ้านดอนยู กิ่งอำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี. (รายงานการค้นคว้าอิสระ) กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2557). แผนการศึกษาชาติ (พ.ศ.2545-2559) : ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ: พริกหวาน กราฟฟิก.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2555). รายงานการศึกษา ประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- Yamane. (1967). Taro Statistic : An Introductory Analysis. New York: Harper & row.